

Jak na to?

Proč mám psát seminární práci?

Jak stanoví Školní řád GJO, žáci mají povinnost vypracovat v některém z předmětů seminární práci. Ta musí splňovat podmínky psaní odborného textu s citacemi a zdroji. Důvodů, proč tato povinnost existuje, je hned několik:

- Tím, že napíšete seminární práci, prokazuje znalosti ve vybraném oboru (předmětu, resp. v jeho dílčí oblasti) na vyšší úrovni, než je obecná znalost žáka maturitního ročníku.
- Prokazujete znalost pravidel českého (případně i cizího) jazyka na úrovni maturitního ročníku, schopnost vytvořit odborný text s nutnými náležitostmi, tj. s úvodem a jasně formulovanými cíli, textem členěným na logicky uspořádané části, závěrem, poznámkovým aparátem, uvedenými zdroji atd.
- V souvislosti s tím si také uvědomíte podstatu autorských práv, a tedy i nutné uvádění zdrojů ve správně podobě.
- Současně prokazujete praktickou dovednost práce na PC, zvláště s textovým editorem MS Word: nastavení požadované grafické podoby textu v závislosti na normě, použití stylů a funkce automaticky vygenerovaného obsahu a seznamu obrázků, vkládání obrázků a jejich popisků, vložení grafů, příloh atd. – samozřejmě vždy v závislosti na požadavcích konkrétního oboru.
- Výše popsané dovednosti vám poslouží při dalším studiu na vysoké škole, jak opakovaně zdůrazňují absolventi GJO.
- Je rovněž možné, že ve své seminární práci budete na VŠ pokračovat a použijete ji jako základ pro svou práci semestrální, bakalářskou apod.
- Některé vysoké školy vám jako uchazečům u přijímacích zkoušek udělují „plusové body“, nebo vám dokonce můžou část přijímacích zkoušek odpustit, pokud jste se svou seminární prací uspěli v požadovaném kole soutěže ve Středoškolské odborné činnosti (SOČ). Výjimečně VŠ udělují u přijímacích zkoušek „plusové body“ i za pouhé prezentování seminární práce. V tomto bodě se musíte sami informovat o přijímacím řízení na vybranou VŠ.

Ve kterém ročníku mám psát seminární práci?

Seminární práce je na GJO časově rozvržena tak, že ji píšete ve druhém pololetí třetího ročníku/septimy a v prvním pololetí čtvrtého ročníku/oktávy. Začít však lze i dříve.

Jak si mám vybrat obor (předmět)?

Před vlastním výběrem tématu seminární práce si zvolte příslušný obor (předmět), který vás zajímá a ve které vaše práce vznikne. Vybraný obor nemusí odpovídat vyučovacím předmětům na GJO. Přehled oborů stanovili organizátoři výše zmíněné Středoškolské odborné činnosti (SOČ) takto:

1. Matematika a statistika
2. Fyzika
3. Chemie
4. Biologie
5. Geologie a geografie
6. Zdravotnictví
7. Zemědělství, potravinářství, lesní a vodní hospodářství
8. Ochrana a tvorba životního prostředí
9. Strojírenství, hutnictví a doprava
10. Elektrotechnika, elektronika a telekomunikace
11. Stavebnictví, architektura a design interiérů
12. Tvorba učebních pomůcek, didaktická technologie
13. Ekonomika a řízení
14. Pedagogika, psychologie, sociologie a problematika volného času
15. Teorie kultury, umění a umělecké tvorby
16. Historie
17. Filozofie, politologie a ostatní humanitní a společenskovední obory
18. Informatika

Co přesně se pod jednotlivými obory může všechno skrývat, snadno zjistíte na webu www.soc.cz/obory-soc/. Jak je z přehledu patrné, obory nemusí nutně odpovídat přesně vyučovacím předmětům na GJO. To však není na překážku – naopak vám to umožní upřesnit téma seminární práce.

Jak si mám zvolit vedoucího seminární práce?

Pro seminární práci potřebujete mít vedoucího. Na GJO jím může být kterýkoli učitel, dokonce i ten, který vás nikdy neučil ani vás aktuálně neučí. Logické je, že by tento vedoucí měl mít blízko k oboru, jehož se vaše práce týká.

Až budete mít vybraný obor (předmět), vytipujte si učitele, u nějž byste svou seminární práci chtěli psát. Kontaktujte ho a požádejte, zda by mohl být vaším vedoucím. S výběrem a oslovením vyučujících příliš neváhejte, aby se nestalo, že vás vybraný učitel odmítne, protože už povede více seminárních prací těm, kdo se přihlásili před vámi.

Vzhledem k tomu, že jméno vedoucího po jeho souhlasu nahlásíte (spolu s tématem a oborem své seminární práce), nelze tohoto vedoucího v průběhu vzniku práce již měnit. Výjimkou jsou jen mimořádné případy, např. jeho dlouhodobá nemoc.

K čemu potřebuji mít vedoucího seminární práce?

Mít vedoucího seminární práce není pouhá formalita, jeho role je zásadní. Poradí vám, jak máte své vybrané téma zpracovávat, jak postupovat při vlastním psaní práce atd. Ve svém zájmu byste proto měli být s vedoucím v pravidelném kontaktu a své kroky s ním konzultovat. Tím se vyvarujete nebezpečí, že něco uděláte špatně a budete muset práci předělávat.

Vedle zvoleného vedoucího práce můžete také využít pomoci či rad od jednoho či více konzultantů. Těmi mohou být např. pracovníci v odborných institucích, jejichž informační zdroje pro svou práci využijete.

Jak si mám vybrat konkrétní téma seminární práce?

Když už máte vybraný obor, snažte se konkretizovat téma své práce. Samozřejmě byste si měli vybrat takové téma, které vás zajímá – vlastní zájem o věc je totiž jednou z nejlepších motivací pro další práci. Vymyšlené téma můžete po dohodě s vedoucím ještě upravit nebo upřesnit.

V případě, že jste si sice podle svého zájmu vybrali obor, ale vůbec vás nenapadá konkrétní téma, máte několik možností:

- Můžete se obrátit na vedoucího práce a s ním téma stanovit a zformulovat.
- Můžete kontaktovat nějaké pracoviště ve svém okolí, např. odbornou laboratoř, muzeum, archiv, úřad apod., přičemž se nemusí nutně jednat o pracoviště vědecké.
- Můžete se nechat inspirovat v nabídce témat na webu www.soc.cz/obory-soc/.
- Nebo se můžete inspirovat tématy, která zpracovali žáci GJO v předchozích letech. Starší seminární práce jsou uloženy buď u jednotlivých vyučujících, nebo ve skladu učebnic u pana R. Bartoníčka.

Dokdy si musím vybrat téma?

Termín vyplývá ze Školního řádu GJO: Do **1. dubna** ve třetím ročníku/septimě si musíte vybrat obor, stanovit téma své seminární práce a dohodnout se s vybraným vyučujícím, že vaši práci povede. Obor, téma a vedoucího práce nahlásíte do uvedeného data svému třídnímu učiteli.

Můžu obor a téma změnit, když už jsem ho nahlásil?

Změnit obor můžete, když se ukáže, že vaše práce svým obsahem a přínosem odpovídá spíše jinému oboru, než se na jejím začátku zdálo. Stejně tak můžete zpřesnit či upravit téma své práce. Naopak zcela změnit téma po termínu jeho nahlášení už je možné jen zcela výjimečně. Musíte pro to mít prokazatelně závažné důvody (např. když došlo k dlouhodobému uzavření okresního archivu v Kutné Hoře z důvodu jeho rekonstrukce).

Pozor: Všechny tyto změny musíte konzultovat se svým vedoucím a provést je až s jeho souhlasem.

Musí být moje práce přínosná? A jak se to pozná?

Tato otázka je zásadní, a proto si na ni musíte odpovědět již na začátku. Odborným přínosem se myslí to, že:

- zpracujete dosud nezpracované téma (na GJO v dřívějších letech např. práce na téma průběhu srpnové okupace 1968 v Kutné Hoře; časté jsou také životopisné práce o vašich předcích legionářích, dále kazuistika, statistika získaných dat apod.)
- doplníte a rozšíříte již dříve zpracované téma, nebo téma zpracujete z jiného úhlu pohledu
- nově a lépe zpracujete téma, které dříve bylo zpracováno nedostatečně nebo špatně

Dosáhnout odborného přínosu je velmi náročné, a proto **není** u seminárních prací povinně vyžadován a není ani předmětem hodnocení.

Pozor: Pokud však víte, že se budete chtít s vaší seminární prací účastnit soutěže SOČ (např. kvůli přijímacím zkouškám na VŠ), je pro vás odborný přínos naopak povinný. Bez odborného přínosu se soutěže SOČ účastnit nelze.

Jak má seminární práce vypadat a jaký má rozsah?

Minimální rozsah seminární práce je stanoven na 20 normostran formátu A4. Do toho se započítávají všechny stránky, tedy včetně úvodní strany, prohlášení, obsahu atd. – kromě příloh. O podobě normostran, o grafické formě seminární práce, jejím členění, používaném písmu, řádkování atd. se podrobně dozvíte:

- především v dokumentu s názvem **Formální úprava seminární práce**, který je zveřejněn na webu GJO
- v hodinách Českého jazyka ve čtvrtém ročníku/oktávě, kde se toto téma řeší v rámci odborného stylu
- při konzultacích s vedoucími své práci
- a případně rovněž v hodinách seminářů (v závislosti na tom, zda v daném předmětu někdo píše seminární práci)

Dokdy musím práci odevzdat?

Termíny odevzdání práce stanovuje Školní řád GJO: Do **1. listopadu** ve čtvrtém ročníku/oktávě odevzdáte svému vedoucímu text seminární práce v elektronické podobě. Vedoucí vám následně řekne, co je třeba do finální verze ještě upravit, doplnit apod.

Pozor: Úkolem vedoucího není opravovat vám konkrétní chyby (zvl. ne pravopisné), nefunguje tedy jako korektor. Na chyby vás může upozornit, ale jestli a jak je opravíte, je již vaší zodpovědností.

Následně do **Vánoc** ve čtvrtém ročníku/oktávě odevzdáte svému vedoucímu finální verzi své seminární práce.

Co kdybych práci odevzdal pozdě, nebo ji neodevzdal vůbec?

Nedodržení termínů stanovených Školním řádem GJO je možné jen výjimečně a v odůvodněných případech (např. dlouhodobá nemoc). Změna termínů je pak možná pouze se souhlasem vedoucího práce a se souhlasem ředitele GJO.

V případě neodůvodněného pozdního odevzdání seminární práce se úměrně snižuje její hodnocení, a pokud práci v termínu neodevzdáte vůbec, nebude vám umožněno uzavřít klasifikaci v daném (nebo oborově nejbližším možné) předmětu.

V jaké podobě se seminární práce odevzdává?

Po dohodě s vedoucím odevzdáte finální verzi práce buď v tištěné, nebo elektronické podobě:

- V případě volby tištěné podoby svou práci vytisknete (jednostranně) a nechte opatřit kroužkovou vazbou. Tu vám za poplatek může zajistit sekretariát GJO. Práci podepište a předejte svému vedoucímu.
- V případě digitální verze svou práci ve formátu PDF odešlete svému vedoucímu.

Pozor: Pokud je vaše práce nominována do soutěže SOČ, je nutné mít práci v tištěné podobě.

Kdo a jak mou seminární práci hodnotí?

Vaši práci ohodnotí její vedoucí, jakmile ji prostuduje. Hodnocení probíhá buď známkou, nebo kredity, vždy s nejvyšší možnou vahou. Výsledné hodnocení vám vedoucí oznámí a tato hodnocení se započítá do celkového hodnocení za první pololetí maturitního ročníku v předmětu, v němž práce vznikala.

Pokud daný předmět právě nenavštěvuje, známka se započítá do obsahově nejbližšího možného předmětu: např. známka za práci z oboru Zemědělství se započítá do předmětu Biologie (BIOb, SBI), známka za práci z Teorie kultury se započítá do předmětu Dějepis (DEJb, SDE) nebo Literatura (LIT) atp. Vždy záleží na dohodě s vedoucím práce.

Pokud je vedoucím vaší práce učitel, který vás aktuálně vůbec neučí, nahlásí výsledné hodnocení za vaši práci tomu vyučujícímu, který vás učí na obsahově nejbližší předmět.

Co všechno se v seminární práci hodnotí?

Do celkového hodnocení seminární práce se **započítává**:

- obsahová stránka práce, tedy především její odbornost, pravdivost, logičnost, úplnost a náležité uvádění zdrojů
- jazyková stránka, tedy pravopis, tvarosloví, slovní zásoba, větná stavba a stylistika
- formální (grafická) úprava
- dodržení termínů odevzdání – v případě neodůvodněného pozdního odevzdání seminární práce se úměrně snižuje její hodnocení

Do celkového hodnocení seminární práce se **nezapočítává**:

- odborný přínos – jak je uvedeno v úvodu, odborný přínos je nutným předpokladem „jen“ tehdy, pokud má být vaše seminární práce nominována do soutěže SOČ
- předchozí verze – hodnotí se tedy pouze vaše finální práce

Pozor: Pokud seminární práce vykazuje zásadní nedostatky, nebude přijata. Když tedy svou seminární práci zpracujete funkčně, odborně správně a jazykově i graficky dobře, bude hodnocena známkou výborný (či příslušným počtem kreditů), i když v ní není odborný přínos.

V případě, že vás k tématu seminárních prací nebo Středoškolské odborné činnosti napadají ještě jakékoli další dotazy, se neváhejte obrátit na vyučující.